

svojo priznano pridnostjo, s svojo varčnostjo, s svojo vstrajnostjo in s poglavitno združeno gospodarsko misli bomo zmogli vsirati in konkurirati z vsakomur. Strokovno izobrazbo našega malokmetijskega slovenskega ljudstva moramo povzdigniti do viske popolnosti, da bo intenzivno naše gospodarstvo proizvajalo kvantitativno in kvalitativno najboljše produkte. Kako je to mogoče, naj kažejo kratki sledeči vzgledi iz Nemčije, kjer je imelo kmetijstvo še slabšo zemljo in slabše podnebje, kakor pri nas. Tabela nam kaže napredek v nekaterih kmetijskih panogah: Pšenica leta 1883—1887 13,4 q na ha, leta 1908—1912 20,7 q na ha, to je več 55%, pri nas sedaj 13,3 q na ha. Rž 10 q, 17 q, več 78%, pri nas 13 q, Krompir 87,4 q, 133,4 q, več 53%, pri nas 100 q. Krma 28,5 q, 42,19 q, več 48%, pri nas neznano, gotovo pod 28 q.

Ti vzgledi govorijo in dokazujejo korist in potrebo intenzivnega gospodarstva. Nas imenujejo sicer „nazadnjake“, reaktorarce, ali vi sami vidite, da nihče že od nekdaj, posebno pa od Krekovega javnega delovanja naprej ni izvršil toliko gospodarskega in izobraževalnega dela, kakor ravno naša stranka. In s ponosom povdarjamo posebej na Stajerskem, da v našem duhovništvu živi oni požrtvovalni duh in stremiljenje po pravi krščanski izobrazbi, ki ga je vzbudil in gojil naš Slomšek.

Prijatelji! V Sloveniji se nismo na višku naše produkcije, zato le kvišku, le naprej, vi pionirji! Naša splošna izobrazba, naša kmetijska strokovna izobrazba za moško in žensko mladino se mora povzdigniti, razširiti in poglobiti. To je bil in to ostane naš program, naš cilj. Laži-naprednjaštvu, slonečemu na liberalnem materializmu in materialističnemu utopičnemu komunizmu stavimo mi nasproti naš krščanski program trdnega dela, medsebojnega stanovskega sporazuma in zaupanja v Boga. S tem končam in stavim k svojim izvajanjem sledečo resolucijo:

Resolucija:

Zborovalci Jugoslovanske kmetijske zveze iz Slovenije in Seljačke demokratije, odnosno pristaši Slo-

venske ljudske stranke in Hrvatske pučke stranke izjavljajo:

1. Dobro se zavedamo izredno težkega finančnega položaja naše države; kot zvesti njeni državljani smo pripravljeni doprinesati največje žrtve za njen obstoj in razvoj, toda množina dajatev in način plačevanja morata biti takšna, da gospodarsko fiskus ne ubija posameznih stanov, posebej pa še ne kmetijskega, ki prehaja v novo gospodarsko krizo. Gospodarsko ubijati se ne sme tudi posameznih pokrajin.

2. Zahtevamo s tega stališča:

a) da se obstoječi zakoni o obdavčenju izenačijo za vsa kraljevino po principu: med brati odgovarjajo enakim pravicam tudi jednake dolžnosti.

b) dokler se zahtevano izenačenje davčne zakonodaje ne izvrši, se zvišajo davki v vseh pokrajinah tako, da bo svota vseh direktnih davkov drugod enaka svoti, ki se plačuje na glavo pri nas.

3. Zborovalci odklanjajo predloženi finančni zakon ministra Stojanoviča v sedanjem obsegu in obliki, ker mora gospodarsko uničiti naše kmetijstvo. — Strinjajo se s stališčem referenta poslanca Vesenjaka, odnosno Jugoslovanskega kluba in osvajaajo njegova izvajanja o pristojbinah, monopolih, carini, trošarinah, zemljarini, davku na vojne dobičke ter o davku za invalide kot podlago za nadaljnje nastopanje Jugoslov. kluba v davčnih in finančnih zadevah.

4. Zborovalci zahtevajo čim prejšnjo konsolidiranje državnih posojil in se izrekajo za plačevanje v tu- in inozemstvu na podlagi enotnega domačega denarja ter odklanjajo naplačevanje v tujih valutah.

5. Zborovalci zahtevajo, da predloži vlada vse svoje odredbe in ukrepe, ki bitno vplivajo na razvoj in obstoj kmetijskega stanu, v predposvetovanje kmetijskim strokovnim organizacijam in političnim zastopstvom, ker se le na ta način omogoči pameten in trajen sistem v državnem gospodarstvu in se izogne mo poizkusom in omahovanjem, kakor smo jih doživeli preveč tekot zadnjih dveh let.

Popisovanje živine in vozov.

Poslanec dr. Josip Hohnjec je v imenu Sl. kmetijske zveze 24. avgusta poslal komandi dravske divizije v Ljubljani zoper nameravani način popisovanja naslednji protest:

V imenu Slovenske kmetijske zveze sem prisiljen, da protestiram proti načinu popisovanja in žigosanja živine in vozov. Zoper popisovanje in žigosanje samo, ki ga je odredilo vojno ministristvo, nimam nič in noben razumen in domoljuben človek se ne protivi stvari sami, da se namreč v vojaške namene popiše živina in vozni material. Toda način popisovanja je za naše razmere popolnoma neumestno, ter bi njegova izvršitev bila združena z največjimi težavami in nevarnostmi za posestnike živine.

Dotična naredba namreč določa, da mora župan določeni dan na določeno mesto privedi posestnike svoje občine z vso njihovo popisano živino, staro tri leta in več, z vozovi, opremo in materialom, tovarnimi konji itd. Posestniki živine, vozov in materiala naj prinesejo s seboj na kraj pregleda hrano za sebe in za živino za najmanj dva dni. Za poedine okraje se določa eden kraj, kamor bi posestniki iz celega okraja morali prignati živino, pripeljati vozove, postaviti se v vrsto po abecednem redu in čakati po več dni, dokler se žigosanje ne izvrši. Za mariborski okraj je določena Tezna pri Mariboru, kamor bi morali kmetje in posestniki iz celega okraja priti s svojo živino, vozovi in opremo.

Zoper ta način popisovanja in žigosanja se je vsepovsod med našim kmetijskim ljudstvom pojavil odločen odpor. Kjerkoli so se kmetje te dni zbrali na shode, zbere ali posvete, povsod so energično protestirali zoper tak način popisovanja in žigosanja. — Svoj protest so kmetje nemelili s temi stvarnimi razlogi:

1. Kmet se od nujnega jesenskega dela ne more za več dni odtrgati.
2. Mnogo kmetov nima služinčadi (hlapca, dekleta), sinovi so pri vojaki, vsled tega morajo kmetje sami izvrševati nujne gospodarske posle, opravljati živino in zato ne morejo za več dni od doma.
3. Mnogo gospodarstev vodijo le gospodinje,

Politični pregled.

Jugoslavija. Regent Aleksander obišče v začetku septembra Bosno. — Državna zbornica je sklicana na 31. avgusta. — Arnavtsko-albanske roparske tolpe so udrle v naše ozemlje v okolici mesta Debar in tudi drugod, zasedle in oplenile več krajev in naselbin. Naše čete so roparje naglo prepoile. Ujeli smo več roparjev. Med ujetimi je tudi več laških častnikov kot nov dokaz, da Lah povsod ruje in ščuva proti naši državi. — V Srbiji so se vršile občinske volitve, ki pa niso prinesle demokratom zaželene zmage. Radikalci ali naša stranka so si priborili zavez v 216 krajih večino, demokrati pa samo v 167. V 10 krajih so nastopili in zmagali radikalci in demokrati v volilnem boju skupno. V volilnem boju so precej napredovali komunisti. V Beogradu samem so dobili komunisti 3622 glasov, radikalci 3310, demokrati pa samo 2736 in republikanci 643 glasov. Zmagali so komunisti, ki dobe mesto župana in podžupana ter 30 odborniških mest. Radikalci dobe 8, demokrati 6 in republikanci 1 odbornika. Izid občinskih volitev v Srbiji pomeni poraz za demokrate.

ker so njihovi možje v vojni padli ali umrli. Te žene ne morejo zapustiti gospodarstva in hiše ter same iti za več dni z živino in vozovi od doma.

4. Ljudje bi morali biti z živino več dni pod milim nebom, tudi ob deževju in eventualnem hudem neurju; ljudje, živina, hrana, obleka, vse bi bilo premočeno; nevarnost bi bila, da bi ljudje zboleli ter bi se živina pokvarila. Ljudje in živina niso vajeni biti čez noč pod milim nebom.

5. Velika nevarnost je, da se živina okuži. Kakor se poroča, je slinovka in parkljevka po nekaterih krajih močno razširjena ter zahteva med govedo veliko žrtve. V graški okolici je vsled te bolezn po poročilu nekega živnozdravnika pred kratkim padlo že nad 1000 glav goveje živine. Bati se je, da se na katerikoli način okuženje prenese tudi na našo živino, ako se od raznih krajev nakopiči tako veliko živine na enem mestu. Opasnost je tem večja, ker je lansko jesen po naših krajih med govedo hudo razsajala slinovka in parkljevka, ki je sicer na videz prenehala, pa se je letos v mnogih hlevih zopet pojavila, ker so se bacili čez zimo ohranili. Zato je nevarno, da bi se toliko živine zbralo na enem kraju.

Iz teh in slinih razlogov naši kmetje enodušno in odločno protestirajo zoper nameravani način popisovanja in žigosanja. Ko ta protest naših kmetov sporočam spoštovani komandi dravske divizije, zadržno pričakujem, da bo komanda ta protest upoštevala in ne bo na naše kmetstvo ljudstvo naložila breme, ki je združeno s takimi težavami in gospodarskimi nevarnostmi.

Spoštovana komanda dravske divizije naj po posvetu z našo vlado, oziroma z okrajnimi glavarji, katerim so okrajne in krajevne razmere dobro znane, določi več krajev v vsakem okraju za popisovanje in žigosanje. Čim več krajev bo v vsakem okraju določenih za to svrhu, tem boljše bo za naše kmetstvo ljudstvo. Preverjen sem, da bo komanda sama, upoštevajoč docela utemeljene želje in zahteve naših kmetov, uredila to zadevo tako, kakor želi naše kmetstvo ljudstvo, ter da mi ne bo treba v tej zadevi se obračati na vojno ministristvo v Beogradu.

Italija. Italiji dela jadransko vprašanje veliko preglavje. Jadransko vprašanje je za Italijo trd oreh. Italijanski časopisi so začeli pisati, da se mora Italija na prijateljski način glede Reke in jadranskega vprašanja sploh sporazumeti z Jugoslavijo. Vsa znamenja kažejo, da se je že začelo svitati v glavih Italijanov.

Anglija. Egipt, ki je bil dosedaj pod angleško upravo, dobi samostojnost, zatirana Irska pa samoupravo.

Rusko-Poljska. Ruske rdeče čete, ki so preplavile skorodane dve tretjini Poljske in so že obstrlevali glavno mesto Poljske, Varšavo, so bile od Poljakov silno tepene in se umikajo na celi črti. Poljske čete bodo v kratkem pregnale ruske rdeče čete iz vsega poljskega ozemlja. Francoski častniki, ki so vstopili v poljsko armado, se bojujejo v prvih vrstah. Slavni francoski maršal Foch, zmagovalec nad Nemci na francoskem bojišču, je napravil vse vojne načrte za sedajno poljsko protiofenzivo proti Rusom. Po poljskih poročilih so Poljaki ujeli čez 60.000 Rusov ter ogromno število topov in drugega vojnega gradiva.

Kmetiska zveza.

Naznanila.

Shodi Kmetijske zveze. V nedeljo, dne 29. avgusta se vršijo ti-le shodi Kmetijske zveze: v Rušah pri Mariboru po rani božji službi pri Novaku (dr. Juvan, Golec); v St. Ilju v Slov. gor. po rani sv. maši v Slovenskem domu, dne 5. septembra v St. Lenartu pri Veliki Nedelji po rani božji službi (Zebot), in pri Sv. Miklavžu pri Ormožu po rani božji službi (Krajnc), popoldne ob 3. uri v Središču v Društvenem domu (govorniki iz Maribora).

Okrajni shodi zaupnikov naše Slovenske kmetijske zveze so: Celje, 30. avgusta ob 9. uri (novi čas) v vrtni dvorani hotela „Beli vol“. Poročevalec Zebot. Laški trg, v ponedeljek 30. avgusta ob 10. uri. Poročevalec Marko Krajnc. Konjice v torek 31. avgusta ob 10. uri v prostorih Kmetijske posojilnice. Poročevalec Zebot. V Rajhenburgu za sevniški okraj v torek, 31. avgusta v Društveni dvorani v Rajhenburgu ob 10. uri. Poročevalec Marko Krajnc. V Slovenski Bistrici v prostorih Okrajne hranilnice v sredo 1. septembra ob 10. uri. Poročevalec Zebot. V Brežicah v sredo 1. septembra ob 10. uri. Poročevalec Marko Krajnc.

Vinčarski shod bo 8. septembra v Svinjah.

Poročila.

Bočna. Dne 15. avgusta je priredila okrajna Kmetiska zveza za okraj Gornjigrad politični shod in ustanovni občni zbor v Bočni. Tajnik okrajne Kmetijske zveze je pozdravil zborovalce in otvoril shod, kateremu je predsedoval naš dični g. Fr. Stiglic, posestnik v Bočni. G. dr. Ogrizek je v enopismnem govoru orisal slabo državno gospodarstvo, ožigosalski zločinski taktiko demokratov in socialistov. Zborovalci so z zanimanjem sledili njegovemu govoru in navdušeno pritrjevali nujni potrebi po pokrajinski vladi v Ljubljani. G. Blaž Poznič, akademik, je obrazložil nevarnost centralizma glede občevalnega jezika uradnikov s strankami. G. župnik Potokar obrazložil štiri važne resolucije in jih predlaga, katere so zborovalci s soglasnim pritrjevanjem sprejeli. V odbor Kmetijske zveze Bočna so bili izvoljeni sledeči gosposode: Franc Ceplak iz Kroke, Fr. Stiglic iz Bočne, Anton Mavrič iz Nadbočne, Ivan Zagožen iz Bočne, Karel Božič iz Otoka, Peter Oglednik iz Otoka, v. l. g. župnik Potokar iz Bočne, Boštjan Zagožen iz Bočne. Ko je g. dr. Ogrizek odgovoril na razna vprašanja, je g. predsednik zaključil to lepo zborovanje. Zborovalci so z zadrževanjem, da hočejo ostati zvesti Kmetijski zvezi, ponesli v svoje domove duh krščanske politične organizacije.

Mladinska organizacija.

Zene in dekleta.

dne 29. avgusta

vse na ženske in dekleške tabore:

V Cirkovcah pri Pragerskem za celo Dravsko polje. Ob pol 11. uri sv. maša z nagovorom, potem žensko-dekleški tabor zunaj cerkve. Govori govornik iz Maribora in dekleta iz raznih župnij. Po večernicah priredi DZ v Cirkovcah igr. „Skritnost na zaroka“. Dekleta, žene, pridite v prav obilnem številu!

Dne 28. avgusta je romanje na Ptujsko goro za žene in dekleta iz celega Dravskega golja.

Pri Sv. Urbanu nad Mariborom za vse obmejne župnije mariborskega okraja. Ob pol 11. uri procesija z Najsvetejšim in sv. opravilo. Na to zborovanje zunaj cerkve. Govori M. Krajnc. Nastopijo tudi žene in dekleta. Obmejne Slovenke! Pridite!

Na Oljski gori pri Polzeli za celo Savinjsko in Saleško dolino. Ob 10. uri sv. opravilo, potem tabor zunaj cerkve. Na taboru bo govoril poslanec dr. Hohnjec. Pridiga č. g. župnik Ewald Vračko. Z govori in deklamacijami nastopijo žene in dekleta.

Rožnicensko nedeljo, 3. oktobra, bo ženski in dekleški tabor na Gori pri Sv. Petru in Mariboru za gornje Slov. gorice. Podrobni spored še objavimo.

V Konjicah se vrši 8. septembra velik orlovski tabor, ki se ga udeležijo celjsko in druga okrožja. Sodeluje salezijanska podba iz Rakovnika. Priprave v teku, v okraju vlada zanj veliko zanimanje. Natančen vspered še objavimo, Bog živil!

Slavnost obmejnih Slovencev v St. Ilju.

Na Malo Gospojnico, to je dne 8. septembra t. l., obhajajo obmejni Slovenci v St. Ilju v Slov. gor. slavnostno desetletnico otvoritve tamošnjega „Slovenskega Doma“ in proslavo zloma germanskega nasila.

Vspored: 1. Na predvečer kresovi na obmejnih gričih. — Dne 8. septembra: 2. Okoli 10. ure dopoldne prihod posebnega vlaka iz Maribora. 3. Slovesen sprejem gostov na kolodvoru v St. Ilju. 4. Ob 11. uri v župni cerkvi pridiga (dr. Medved) in maša. 5. Opoldne odmor. 6. Ob dveh v župnijski cerkvi večernice. 7. Ob treh odhod na slavnostni prostor. 8. Na taborišču: a) Govor: „Zgodovina in opis bojev obmejne slovenstva v zadnjih desetletjih.“ b) Deklamacije, petje in godba. c) Telovadba Orlov in Or-